

වර්තමාන සමාජය තුළ ලමා සුරක්ෂිත භාවය අහිමි වීම සඳහා බලපාන සමාජ සාධක පිළිබඳ සමාජ විද්‍යාත්මක අධ්‍යායනයක්

චි. ඩී. ඩී. උදයකාන්ති
සමාජීයවිද්‍යා අධ්‍යායනය, සමාජීයවිද්‍යා හා මානවගාස්තු පියා
ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය

සංකීර්ණය

සම්පර්ධී යක්වරණයක් බලාපොරොත්තු වන ලුම්න් සමාජය තුළම අපයෝගනයට ගොඩරු වීම සම්පර්ධය දැක්වන්නේ නොදැඳවන් බව හා ලමයා ලමයෙනු ලෙස නොසැලැකීම මේ සඳහා බලපායි. ලමා අපයෝගනයක් යනු සමාජය විසින් ලමයා වැරදි ත්‍රියාවලට පොලඹිවා ගැනීමයි. අපවාරයක් යනු ලමයා සමාජය තුළ වැරදි ත්‍රියාවලට පෙනෙනියි. සාහිත්‍ය විමර්ශනය ක්‍රිඩ් හදුනාගත් කරුණු අනුව මෙය වර්තමානයේ සමාජ ගත වී වර්ධනය වූ සංස්කීර්ණයක් ලෙස පිළිගත නොහැකියි. මෙම සාහිත්‍ය විමර්ශනයේ මූධ්‍ය පරාමාර්ථය වර්තමාන සමාජය තුළ ලමා සුරක්ෂිත භාවය අහිමි වීම සඳහා බලපාන සමාජසාධකයන් හදුනාගැනීමයි. එම ඇමත්‍රව ලමා අයිතිවාසිකම්, අපවාර හා අපයෝගනයන් සඳහා ඇති නීති රෙගුලැසි අවබෝධ කර ගැනීම හා එය වැළැක්වීමට ගත යුතු ත්‍රියා මැරුර හදුනාගැනීම අනෙකත් අරුණු වේ. ඒ අනුව සාහිත්‍යය මූලාශ්‍ර තිළින් ලබාගත් ද්වීතික දත්ත හා සමාජ නිරීක්ෂණය තිළින් ලබාගත් නොරහුරු අනුව ලමා අපවාරයන් මැක කාලීනව සිදුවීම සඳහා මාධ්‍ය භාවිතය, දරිදාතාවය, පස්වාත් යුධ සමය, දෙම්වියන් විදේශ ගතවීම, බාරකරුවන්ගේ නොසැලැකිල්ල, ප්‍රවාල් වුළුහය හා කාර්ය හාරයන්ගේ වෙනස්වීම, සමාජය තුළ අනෙක්යන්වය බිඳ වැට්ම, සමාජ ගත නොවූ ලිංගික අධ්‍යාපනය, මානසික ව්‍යාධීන් සහිත රෝගීන් ප්‍රමාණය ඉහළ යාම ලමා අපවාර හා අපයෝගනයන් වර්ධනය වීමට හේතු වී ඇත. ඒ සඳහා අදාළ නීති සම්පාදනය, දරුවන් කෙරෙනි සමාජය තුළ සංවේදී කළුකාවනක් ගොඩනැගීම, මාධ්‍ය මගින් දරුවන්ට ඔහුන් වැඩිසටහන් විකාශනය, ලමා අපයෝගකයන් සඳහා නීති දැකි කිරීම, අපයෝගනයන් හා අපවාරයන් පිළිබඳ දරුවන් දැනුවත් කරලීම තුළලමා අපවාර හා අපයෝගනයන් සඳහා විවර වී ඇති සමාජ අවකාශය අවම කළ හැකිය.

මූධ්‍ය පද : ලමයා, ලමා අපවාර, ලමා අපයෝගන, ලමා අයිතිවාසිකම්

හැඳින්වීම

ඡමයින් අපවාරයන්ට ගොඩරු වීම හා ලමා මරණ වාර්තා වීම ඉහළ යාම සමකාලීන සමාජය තුළ ප්‍රබල සමාජ ගැටුවලට බවට පත් වී ඇත. මේ පිළිබඳ කරිකාවත් සමාජය තුළ ගොඩනැගී ඇති අතර සමාජ විද්‍යායුයින්, මහෝ විද්‍යායුයින්, ගැටුම් විශ්වේෂකයින් අපරාධ විද්‍යායුයින් ඇතුළු මේ හා සම්බන්ධ විද්‍වත්තන්, මත දරන්නන් හා සමස්ත සමාජයම සාපු හෝ වකුව රට හේතු සොයන්නට පෙනුම් ඇති. ලමුන්ගේ ලමා කාලය අහිමි වීම, නිසි සමාජානුයෝගනයක් නොමැති වීම, දෙමාපිය සෙනෙහස හා යක්වරණය දුරස් වීම, ප්‍රවාල් වුළුහයේ හා කෘත්‍යාපනයන්ගේ වෙනස්වීම, පස්වාත් යුධ සමය හා අපරාධ මානසිකත්වය, තාක්ෂණය හා මාධ්‍ය අව හාවිතය හා ඒ තුළ වර්ධනය වන අපගාමී මානව වර්යා රටාවන් වැනි සාධකයන් ලමා අපවාරයන් වර්ධනය වීම සඳහා පසුවීම සකස් කරන්නට ඇති. මේ අනුව ලමයා පිළිබඳ සමාජගත ආකල්පයන් හදුනා ගැනීම හා ලමයා සුරක්ෂිත කරලීමට ඇවැසි පසුවීම සකස් කිරීම මෙහිදී වැදගත් වේ. ලමයා හෙවත් බාල වයස්කරුවන් යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ වයස අවුරුදු 18 ට අඩු පුද්ගලයින්ය. නැත්හෙත් 18 නොයික්ම වූ පුද්ගලයින්ය. මෙවුස පිළිසිදාගත් දා පටන්ම සැම දරුවකුම ජ්‍රීඩෙකු හෙවත් ලමයෙකු ලෙස නීතිය යටතේ ද පිළිගනියි. නෙතිකාව ගත් කළ කළයෙක් ලෙස මවිකුස තුළ වැඩිහිටි මෙලොවට බිඟි නොවූ දරුවන්ද ලමුන්ගින් ලෙස පිළිගනියි. දරුවා පුරුව ප්‍රසව අවස්ථාවේදී සිට නීතිවි ලමයෙකු බවට වර්ධනය වීම දක්වාත්, ඉන් ඔබවත් ලමයෙකුගේ වගකීම සමාජයට බාර වී ඇත. මේ අනුව සමාජය බලාපොරාගත්තු වන නීරෝගි, බුද්ධිමත්, මානව හිතවාදී, වින්තනයෙන් පරිපූර්ණ ලමයෙකු සමාජගත කිරීම සමස්ත සමාජයම පැවරී ඇති වගකීමක්. එහිදී ලුම්න් වැඩිහිටියන්ගෙන් ඉවත් කර නැඳුනාගෙන ලමයින්ට අයත් භුමිකාව පමණක් බලාපොරාගත්තු විය යුතුය.

"1924 ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජ්‍රීනිවා ප්‍රකාශනයෙහි හා 1959 එක්සත් ජාතීන් විසින් සම්මත කර ගන්නා ලද ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයෙහි සඳහන් පරිදි 1989 නොවැම්බර් 20 වන දින එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය රස්ව ලමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රයුෂාප්‍රතිය යනුවෙන් ගිවිසුමක් ඇති කර ගන්නා ලදී. එහින එම අවස්ථාවට සහභාගී වූ රටවල් 193 අතුරින් 191 ක්ම එම ගිවිසුමට පසුව ජන්දය ලබාදීම හේතුවෙන් මෙය සැබැවටම විශ්වීත ප්‍රයුෂාප්‍රතියක් බවට පත්විය. ඉ ලංකාව මෙම

හිවිසුමට 1991 දී දිවුරුම් දී ඇතුළත් වී ඇත. මෙම ව්‍යවස්ථාවට වගන්ති 54 ඇතුළත්ය. එහි පළමු වගන්තිය ලමයකු යන්න කවුරුන්ද යනුවෙන් අරප දක්වා ඇත.”(කුරේ, 2006, පි. අ. 13)

එම් අනුව 1989 දී සම්මත කර ගන්නා ලද එක්සත් ජාතින්ගේ වියේ ලමා ප්‍රයාජ්‍යාතියට අනුව ලමයා යනු වයස අවුරුදු 18 ට අඩු සියලුම තැනැත්තන් යන්න ලංකාවේ නීතිය අනුව ගලපා ඇත. පුරාණ කාලයේ ලමයා ලමයකු ලෙස සැලකීම බැහැර කළ අතර මධ්‍යතන යුගය තුළ ද ඒ තත්ත්වය එතරම් වෙනස් නොවේ. එකල ලමුන්ට ඇඟුම් අන්දවන ලද්දේත් කුඩා වැඩිහිටියන් ලෙසය. මුවන් හෙන්ත් කුඩාරේත් ගෙදරත් වැඩ කළ අතර ලදුරු කාලයේ විශේෂ රැකවරණයක් හෝ ආරක්ෂාවත් නොදෙන ලදී.17 සියවසේ ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණ ඇතිවන තුරුම ලමයින් කෙරෙහි විශේෂ සැලකිල්ලක් යොමු නොවේ. තිස්තියානි ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණ සමග ලමයින් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු වූ අතර 19 වන සියවසේ අග භාගයේ හා 20 වන සියවස මුල් භාගයේ සමාජයේ වෙනස් වන ස්වභාවය ලමයින්ගේ තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමට මග පැයුති. මිනිස් ගුමය වෙනුවට යන්ත්‍ර යොදා ගැනීම ඇරඹීම නිසා ගුමිකයින් ලෙස ලමයින්ගේ අයය අඩු විය. සමාජය තුළ ප්‍රාග්ධන හා ගුම් සංවලනය තුළ මධ්‍යම පන්තිය ප්‍රසාණය වීමත් මධ්‍යම පන්තිය තුළ ලමයා නිර්ධන පන්තියේ ලමයකුට වඩා සමාජ වරප්‍රසාද ලබා ගැනීමත් නිසා බහුතර මධ්‍යම පන්තියේ දරුවා සමාජය තුළ “ලමයා” යන සංකල්පයෙන්ම ඉස්මත් විය. එමෙන්ම අධ්‍යාපන සෞඛ්‍ය සුබසාධන කටයුතු සඳහා රජයේ මැදිහත් වීම ඉහළ යාම හේතුවෙන් ලමුන්ට සමාජ වරප්‍රසාද සඳහා අවකාශය විවර විය.මේ අනුව කුමෙයන් පවුල තුළ ලමයාට සුවිශේෂ ස්ථානයක් හිමිවිය. අදවන විට එය තවදුරටත් වර්ධනය වී ලමයින් පිළිබඳ සංවිධාන මෙන්ම ලමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රයාජ්‍යාති බිජි විම දක්වා අවධානය යොමු වී ඇත.

ලමයා යන්න සලකා බැලීමේදී, 1989 නොවැම්බර් 20 වන දින එක්සත් ජාතින්ගේ මහා මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රයාජ්‍යාතියේ 1 වන ව්‍යවස්ථාවට (වගන්තියට) අනුව මෙම ප්‍රයාජ්‍යාතියේ කාර්යයන් සඳහා ලමයා යන්නෙන් එම ලමයාට අදාළ නීතිය යටතේ වයස අවුරුදු 18 ට පෙර ඔහු වයස් ප්‍රතිසංස්කරණය ලබන්නේ නම මිස වයස අවුරුදු 18 ට අඩු සැම මනුෂයකුම අදහස් වේ” යන්නයි.(කුමාර, 2001, පි. අ. 01)

මානව හිමිකම් සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ නීතිවේදී සංවිධානයේ ලමා අංශය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති “ලමා අපයෝගනය සහ නීතිය” (නීතිය සහ නොතික ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ විමර්ශනයක්) යන කෘතියේ ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී ලමයා යන්න මෙසේ නිර්වචනය කර ඇත.

“අපරාධ නඩුවලදී හැර ලමයකුට (වයස අවුරුදු 18 ට අඩු) විරැද්ධිව හෝ ලමයකු විසින් හෝ කෙළින්ම නඩුවක් පැවරිය නොහැකිය. ලමයකු විසින් හෝ ලමයකු වෙනුවෙන් නඩුවක් පැවරීමට ඇති විට නඩුවේ වැඩ කටයුතු කරගෙන යාම සඳහා ලමයා වෙනුවෙන් ලමයාගේ සහායක මිත්‍යය වගයෙන් පෙනී සිටිම පිණිස ලමයාගේ අයිතිය හා ගැටීමක් නොමැති ලමයාගේ දෙම්විපියන්ගෙන් කෙනෙකු හෝ වෙනත් සුදුසු කෙනෙකු පත් කරන ලෙස අධිකරණයට ඉල්ලීමක් කළ යුතුවේ. ලමයා වෙනුවෙන් නඩුව පවරනු ලබන්නෙන් පවත්වාගෙන යනු ලබන්නෙන් එසේ පත්කරනු ලබන සහායක මිත්‍යය විසිනි. ලමයකු එරෙහිව නඩුවක් පවරන විට අධිකරණය හමුවේ ලමයාගේ අයිතිවාසිකම් රැකබලා ගැනීම සඳහා ලමයාගේ දෙම්විපියන්ගෙන් කෙනෙකු හෝ වෙනත් සුදුසු ප්‍රාග්ග්‍රැහණයකු හෝ ලමයාගේ හාරකරුවනු වගයෙන් පත් කරනු ලැබේ. මෙවාට අදාළ නීතිවිත විධිවිධාන සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහයේ ඇත.”(මානව හිමිකම් සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ නීතිවේදී සංවිධානය 2000, පි. අ. 53)

පෙළිස් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ලමා අපයෝගනය පිළිබඳ අත්පෙළත් සඳහන් ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාපිත නීති අනුව ලමුන්ගේ වයස් මට්ටම් විවිධ ලෙස සඳහන් ව ඇත.

“ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවස්ථාපිත නීතිවල වයස අවුරුදු 3,8,10,12,14,16,18 වගයෙන් ලමුන්ගේ වයස් මට්ටම් විවිධ අයුරින් සඳහන්ව තිබීමයි. ඒනිසා විවිධ ව්‍යවස්ථාපිත නීති අනුව ලමයා යන්නෙන් විවිධ අයුරින් වයස් මට්ටම් දක්වා ඇති අන්දම මෙසේ දැක්වීය හැකිය.

- දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ ඇතුළත් වගන්තිවල අවුරුදු 8,10,12,14 හා 16,18 යන වයස් මට්ටම්වල ලමයින් සම්බන්ධයෙන් කරන අපරාධ පිළිබඳ සඳහන් වේ.

- ලමයින් හා තරුණයින් පිළිබඳ පනතේ ලමයෙකු යනු වයස අවුරුදු 14 ට අඩු පුද්ගලයෙකු වන අතර ගැටවරයෙකු යනු වයස අවුරුදු 14-15 අතර ලමයෙකු වේ.
- අදාළ ආයුෂපනත යටතේ ගැහැණු ලමයා යන්නෙන් වයස අවුරුදු 16 ට අඩු ගැහැණු ලමයෙකු අදහස් වේ.
- කාන්තාවන්, තරුණයින් සහ ලමයින් සේවයේ යෙද්වීම පිළිබඳව ආයුෂපනත යටතේ ලමයෙකු යන්නෙන් වයස අවුරුදු 14 ට අඩු පුද්ගලයෙකු අදහස් වන අතර, තරුණයේ යන්නෙන් වයස අවුරුදු 14 සම්පූර්ණ වූද වයස අවුරුදු 18 ට අඩු වූද පුද්ගලයින් අදහස් වේ.
- ලමයෙකු යන්නෙන් වයස අවුරුදු 18 ට අඩුසෑම මනුෂ්‍යයෙකුම අදහස් වේ.”(අමරසේකර, 2005, පි. අ. 115)

ලමයා යන්න මෙතෙක් සඳහන් අර්ථ දැක්වීම තුළ වයස අවුරුදු 18 අඩු යන්න නිර්වචනය කළ හැකි වූව ද සැබුවින්ම තවත්‍යා සමාජය තුළ තනිව වගකීම් දරමින් සමාජගත වීමට අවශ්‍යය පොරුණ්‍යය වර්ධනය වන තුරු ඔහු හෝ ඇය ලමයෙකු ලෙස සමාජ විද්‍යාත්මකව හැඳින්විය හැකිය.

පා. අයිතිවාසිකම

මිනිසේකුට තමන්ට හිමි සමාජ තත්ත්වය අනුව භාක්ති විදීමට ඇති වරප්‍රසාද අයිතිවාසිකම ලෙස හැඳින්විය හැකිය. ලමාවිය යනු මිනිස් ජ්‍යෙෂ්ඨයේ එක් අවධියකි. මෙහිදී වැදගත් වන්නේ ලමා වියට ආවේණික වූ ගාරීරික හා මානසික තොමේරුහාවය නිසා වැඩිහිටියන් විසින් ලමයෙක් උත්පත්තියට පෙර හා පසුව ලමයාට විශේෂ ආරක්ෂාව හා රෙකුවරණය සැලකිය යුතුය යන්න පිළිගත් සම්මතයයි. මෙසේ පිළිගැනීම නිසා වැඩිහිටියන් විසින් ලමයාට ඉටුකළ යුතු වූ වගකීම් හේතුවෙකාට ගෙන පැන නිනින ලමා අයිතිවාසිකම සමුහෙක් වේ. ලමයාගේ ජාතිය, ආගම, වර්ගය, ආගම, දේශපාලනය, පුම්තිරිබව යන සාධක කෙසේ වූවද ලමයෙකු ලෙස තමාට හිමි අයිතිවාසිකම භාක්ති විදීමට සැම ලමයෙකුටම අයිතියක් තිබේ. ලොව පැවති පළමු හා දෙවන යුද ගැටුම් මෙන්ම පැවති යුද්යෙන් තුළක් වැඩිම ප්‍රීඩාවක් වින්දේ ලුම්න්ය. මුවන් යුද්යෙකට ඔත්තුකරුවන් හා ලමා සෞද්‍යාදුවන් ලෙස සැකිය සංජ්‍ය දායකත්වයක් ලබාදුන් අතර අහිම් වූ ලමා ජ්‍යෙෂ්ඨ ගණන මෙන්ම ඔවුන්ට අහිම් වූ ලමා කාලය හා ලමා කාලය අහිම් වූ දරුවකු සමාජගත වීම තුළ සමාජයට සිදුවන දාන්ත්‍යාත්මක බලපෑම සංඛ්‍යාත්මකව තක්සේරු කළ තොහැනිය, උක්ත තත්ත්වය අනුව එකල යුරෝපීය රටවල් ප්‍රමුඛ ලොව බොහෝ රටවල ලමයින්ගේ සමාජ තත්ත්වය පහළ වැටුති.

”ලෝක ලමා පරපුර වැඩිහිටි සමාජයේ ගුහණයට නතු වෙමින් අඩු වැටුප් වලට ගමය විකණන ඇරඟ ගුම්කයින් නැත්ත්ම වහලුන් ලෙසත් ලිංකික කටයුතු සඳහා යොදවා මුදල් රස්කීමිමටත්, මත්ත බැලීම, මත්ද්ව්‍ය හාවිතයට ඩුරු කරමි, යුද සේවයට හා වහල් සේවයේ හා වන වෙනත් කටයුතු කියා නිසා සිදුවන ලමා ප්‍රවණ්ඩත්වයන්, ජ්‍යෙන් වීමට තරම් තොවා මුඩුක්කු, පැලැපත් හා අනාථ කළවුරු තීර්මාණය වීමත්, එහිදී නොද සෙෂඩ්‍ය තත්ත්වයක් හෝ ම්‍යා අධ්‍යාපනයක් තොලැබේ යාම හේතුවෙන් මත්ද්පෙෂ්ඨණය හා දිරිද්‍යාවයේ පත්‍රලටම ගිය පවුල් සාස්ථාවන්ගේ බිඳ වැටීමද හේතු කොට ගෙන සමස්තලමා පරපුරටම අත්වූ ඉරණම ඉතා බෙදුනතක එකක් විය. ඒ නිසාම ඔවුන් මානසික හා සමාජීය වශයෙන් බෙලනීන තත්ත්වයට ඇද වැටුනි.”(කුමාර, 2001, පි.අ. 02)

19 වන සියවසේ ඇති වූ උක්ත තත්ත්වය සලකා බැලීමේදී ලමයින් පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමු වූ අතර 1989 ලමා අයිතිවාසිකම පිළිබඳ ප්‍රයාප්තිය තමින් ප්‍රවලිත විශ්ව ප්‍රකාශනයක් සම්මත කිරීමට පෙර ඒ සඳහා පසුබීම සකස් කළ ප්‍රධාන සාධක කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය. 1948 දී එක්සත් ජාතින්ගේ සංවිධානය විසින් මිනිස් අයිතිවාසිකම පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම මෙහිදී වැදගත් වේ. එය මිනිස් අයිතිවාසිකම පිළිබඳ ලෝක ජනමතයක් ඇති කිරීමටත් ඒ තුළින් සාමය සඳහා අවශ්‍යය පරිසරය සකස් කිරීමත් සිදුවිය. 1948 ට පෙරත් මේ සඳහා යම් යම් පෙළඹවීම හඳුනාගත හැකි වූ අතර පළමු ලෝක යුද්ධියේ දුර්විපාක මග හැරවීම හා නැවත එවන් තත්ත්වයන් ලෝකය තුළ ඇති තොවීමට වගකිනය සංවිධානයක් පිහිටුවා ගැනීමට ලෝක බලවතුන්ට අවශ්‍ය විය. ඒ අනුව ජාතින්ගේ සංවිධානය පිහිටුවා ගත් අතර යම් ගැටුප්‍රලදි එම සංවිධානයගේ මැදිහත් වීම හඳුනාගත හැකි විය. 1924 දී ජාතින්ගේ සංගමය විසින් ලමා අයිතිවාසිකම පිළිබඳ ජීනිවා ප්‍රකාශනයත් 1948 දී ප්‍රකාශයට

පත් කල මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයන් 1959 නොවැම්බර් 20 වන දින ජීවිත ලමසින් පිළිබඳ කළුවතා කරලියට ගෙන ඒමත හේතු විය.

“සමස්ත මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ 1924 දී ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ජීවිත ප්‍රකාශනයන් ලද පිටුවහලන් 1948 දෙසැම්බර් “විශ්ව ප්‍රකාශනය” තවදුරටත් ඉදිරියට ගෙනයමින් 1959 නොවැම්බර් 20 වන දින ජීවිත හි පැවති එක්සත් ජාතියෝග මොම්බල සැසිවාරයේ දී සඳහන් කර ඇති පරිදි ගාරිරිකව හා මානසිකව නොමේරු අවධියක සිටිමේ හේතුවෙන් ලමයෙකට උපතට පෙර මෙන්ම උපතින් පසුවද යෝග්‍ය නෙතික රැකවරණය ඇතුළුව විශේෂ ආරක්ෂාවන් සහ රැකවරණය අවශ්‍ය බව සහතික කෙරිණි.” (කුමාර, 2011, පි. අ. 03)

එම අමතරව 1974 දී දෙසැම්බර් 14 වනදින මහා මණ්ඩලයේ සම්මත වූ හඳුසි හා යුධ්‍යමය අවස්ථාවල පළුන් හා කාන්තාවන්ගේ ආරක්ෂාව සම්බන්ධ යුත්තිය පසදුලීම සඳහා වන ප්‍රකාශනය හා 1986 දී මහා මණ්ඩලය විසින් ප්‍රකාශනයට පත් කරන ලද දරුවන් දරුකමට හදා වඩා ගැනීම පිළිබඳ ප්‍රකාශනයන් ප්‍රධාන වගයෙන් 1989 ලමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රකාශනයට අනුබල සැපයීය. මෙන්ම 1979 දී ජාත්‍යන්තර ලමා වර්ෂය ලෙස නම් කිරීම හා ලමයින් වෙනුවෙන් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ද වැදගත් විය. උක්ත සාධකවල සැලසුමක් ලෙස 1989 නොවැම්බර් 2 දා එක්සත් ජාතියෝග මහා මණ්ඩලයේ ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රයුෂ්ථිය නමින් පළුන් වෙනුවෙන්ම විශේෂිත වූ විශ්ව ප්‍රකාශනයක් එම් දැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය පසුබීම සකස් කෙරිණි. එය ප්‍රධාන වගයෙන් වගන්ති 54 කින් විස්තර වේ.

එ අනුව එක්සත් ජාතියෝග මහා මණ්ඩලය විසින් 1989 නොවැම්බර් මස 20 වන දින සම්මත කළුලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රයුෂ්ථිය දේශීය මෙන්ම අන්තර්ජාතික වගයෙන් ද ලමා අයිතින් ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධව වැදගත් නීති මුලාගුරුයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

“එක්සත් ජාතියෝග විසින් 1989 නොවැම්බර් 20 දා සම්මත කල ලමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රයුෂ්ථිය ඉතා ස්ථීරසාර වූ නීති මුලාගුරුයකි. තවද එය පුරා අවුරුදු දහයක් මූල්‍යීල්ලේ සාකච්ඡාවට හාතනය කිරීමෙන් අනතුරුව ජාතියෝග 20 ක් විසින් ස්ථීර කරනු ලැබූ 1990 සැප්තැම්බර් 2 දින වලංගුහාවයට පත් වූ මුලාගුරුයකි. මේ වන විට ලෝකයේ රටවල් 190 ක් මෙම ප්‍රයුෂ්ථියට අත්සන් තබා ඇති අතර ශ්‍රී ලංකාව මෙම ප්‍රයුෂ්ථියට අනුමැතිය දුන්නේ 1991 ජූලි 12 දින දිය. ප්‍රයුෂ්ථිය යම් රටක අනුමත කිරීමෙන් පසු එහි අඩංගු ව්‍යවස්ථා එම රටේ වලංගු නීතිය බවට පත්වේ. එක් එක් සමාජීය රටවල මෙම නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමට කරන වැඩසටහන් රටවල් 10 ක නීයෝජිතයන්ගෙන් සම්විත ජීවිත කළුවට වාර්තා කළ යුතුය. එම වාර්තා පරික්ෂණ කිරීම මෙන්ම එක් එක් රටවල තොරතුරු රෙස්කිරීම හා සංවාරය කිරීම ආදි ක්‍රියාමාර්ග මගින් එම ජීවිත කම්මුව ලමා අයිතින් පිළිබඳ ප්‍රයුෂ්ථියේ ව්‍යවස්ථා ක්‍රියාවට තංවැලීමට වගබලා ගති. මෙම ප්‍රයුෂ්ථිය මගින් ප්‍රධාන සේතු 4 කට අදාළුලමා අයිතින් ආරක්ෂා කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එකී කොටස් 4 නම්,

- තම පැවැත්ම සඳහා ලමයින්ට ඇති අයිතිය
- තම සංවර්ධනය සඳහා ලමයින්ට ඇති අයිතිය
- තම ආරක්ෂාව සඳහා ලමයින්ට ඇති අයිතිය
- සහභාගිත්වය සඳහා ලමයින්ට ඇති අයිතිය ”(කේෂාර, 2000, පි. අ. 93,94)

ලමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී අදවන විට ලෝකයේ බොහෝ රටවල ලමා අයිතිවාසිකම් උල්ලංසනය වෙමින් පවතියි. මෙය වර්තමානයේ සිදු වූ ක්‍රියාවලියක් ලෙස අර්ථ දැක්වීම සාධාරණ නොවේ. ලෝක ඉතිහාසය තුළ ද යම් යම් ආකාරයෙන් ලමා අයිතින් උල්ලංසනය විය. පුරාතන හා මධ්‍යතන අවධිවල ලමයා ලමයෙකු ලෙසවත් නොසිතු. එම යුගය තුළ අයිතිවාසිකම් රැකිමවත් එය හඳුනාගැනීමට සිදු නොවේ. එ සඳහා ලෝක ඉතිහාසය ඕනෑම තරම් සාක්ෂි සපයයි. මේට බොහෝ විට බලපැවැවූ දිලිංග කම හා තොදුශුණු මානව සම්පත්ති හැසිරීමයි. එ අනුව 1989 ප්‍රකාශන විශ්ව ලමා ප්‍රයුෂ්ථියේ අඩංගු ලමා අයිතිවාසිකම් උල්ලංසනය විට ඇති වෘත්තීය ප්‍රයුෂ්ථිය සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේදී විමර්ශනය කළ යුතුය. මෙම අයිතින් කවචීමේ දී යුත්තිය පහසුලීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගැනී ඇත.

“දී ලංකාවේ ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාව තුළ හා පාර්ලිමේන්තුව විසින් පවත්වනු ලබන නීති තුළ මේ අයිතිවාසිකම ගැටුව ඇත. පහත පහළවනුයේ එම දේශීය නීති සමඟරෙකි.

- 1978 දී ලංකා ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථාවේ මූලික අයිතිවාසිකම අන්තර්ගත 3 ලෙනි පරිවර්තීදය.
- 1939 අංක 48 දරණ ලමුන් හා ගැටුවරයින් පිළිබඳ ආයුදාපනත
- 1956 අංක 47 දරණ කාන්තාවන් ලමුන් හා ගැටුවරයින් සේවයේ යෙද්වීම පිළිබඳ පනත
- 1956 අංක 48 දරණ ලමුන් හා ගැටුවරයින් පනත
- 1959 අංක 19 දරණ තහවුරු ආයුදාපනත
- 1846 අංක 4 දරණ අයාලේ යාම පිළිබඳ ආයුදා පනත
- 1889 සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහ පනත
- 1942 අංක 45 දරණ කර්මාන්ත කාලා පනත
- 1939 අධ්‍යාපන පනත
- දීන්ඩ නීති සංග්‍රහ පනත (ගුණසේකර, 2001, පි. අ. 100)

මෙම නීතිය පසුව තුළලමයා සුරක්ෂිත කරලීමට ඇවැසි නෙතික පියවරයන් රජය විසින් ගන්නා ලදී. වාරිකා මාර්සිංහ 1997 දී ප්‍රකාශයට පත්කළ ලමා අයිතිවාසිකම පිළිබඳ අත්පාතේහි සඳහන් ආකාරයට ලමා අයිතිවාසිකම ලෙස සඳහන් කර ඇත්තේ

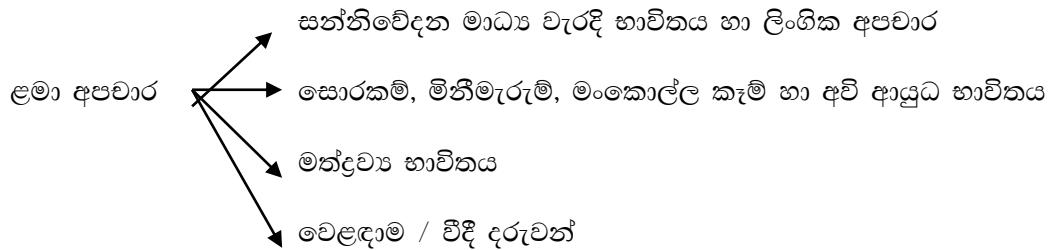
- ජීවිතයට, පැවැත්මට සහ වර්ධනයට ඇති අයිතිවාසිකම
- උපතේදී නම හා ජාතිකත්වය ලැබීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- දෙමාපියන් ගැන දැනැගැනීමට හා දෙමාපිය රකවරණය ලැබීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- දෙම්විපියන්ගෙන් වෙන් නොකිරීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- සිතිමට හඳු සාක්ෂියට හා ආගමට ඇති අයිතිවාසිකම
- සමාගමේ නිදහස හා සාම්කාමී රස්වීමේ නිදහස
- පොද්ගලිකත්වය, පවුල, නිවාස හෝ ලියකියවිලි වලට ගැන්වය හා කිර්තිනාමයට සිදුවන නීති විරෝධ බලපැමිවලින් ආරක්ෂාවීමට ඇති නිදහස
- සෞඛ්‍යයට ඇති අයිතිවාසිකම්
- ප්‍රමාණාත්මක කාරීරික, මානසික, අධ්‍යාත්මික, සඳාවාරාත්මක හා සමාජ සංවර්ධනයක් සඳහා ප්‍රමාණවත් වූ ජ්‍යවන තත්ත්වයකට ඇති අයිතිවාසිකම
- අධ්‍යාපනයට ඇති අයිතිවාසිකම
- විවේචනයට හා ක්‍රිඩා කිරීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- ආර්ථික සුරාකැමෙන් ආරක්ෂාවීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- ලිංගික සුරා කැමෙන් ආරක්ෂාවීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- හානිකර වැඩිවල යෙද්වීමෙන් ආරක්ෂා වීමට ඇති අයිතිවාසිකම
- වදහිංසා හෝ කෘෂික අමානුෂීක හෝ පහත් මට්ටමේ සැලකීම් හෝ දඩුවම වලින් මිදීමට ඇති අයිතිවාසිකම්
- සාධාරණ තඩු විභාගයට ඇති අයිතිවාසිකම
- නිදහස හා සුරක්ෂිත හාවයට ඇති අයිතිවාසිකම(ගුණසේකර, 2001, පි. අ. 100, 101)

ඡමා අපයෝගනය සඳහා බලපාන සාධක, නීතිය පසුවීම හා වලක්වාගත හැකි ක්‍රම

ඡමා අපයෝගනයක් යනු ඒ ඒ සමාජ සංස්කෘතීන්ට අනුව ලමයාගේ අධ්‍යාපනයට පොරුණුය වර්ධනයට යහපත් සමාජානුයෝගනයට හිතකර නොවන ක්‍රියාවලියක් වේ. ඒය ලමයා විසින් සිදු කරන ලබන ක්‍රියාවලියකි. අපවාර හා අපයෝගනය යන්නෙන් වෙනසක් ඇත. අපයෝගනයක් යනු යම් පුද්ගලයෙකු හෝ සමුහයක් විසින් ලමයින්ව වැරදි ක්‍රියාවලට පොලඹවා ගැනීමයි. ඡමයින්

විසින් වැරදි ක්‍රියාවලට යොමුවේම අපවාරයක් ලෙස හඳුන්වයි .අපයෝගනයට ලක් වූ දරුවකු රේඛග වතාවේදී අපවාරයකට පෙළඳිය හැකිය.

අමා අපවාර සම්බන්ධව සාකච්ඡා කිරීමේදී මූලික වශයෙන් එය පහත පරිදි හඳුනාගත හැකිය.

ඉහත සඳහන් පරිදි අමා අපවාර ප්‍රධාන වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. එහිදී ලිංගික අපවාර හා සන්නිවේදන මාධ්‍ය වැරදි හාවිතය අමා අපවාරයන් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. දියුණු තාක්ෂණික රාමුවක් තුළ පරිගණක හාවිතය හා ජ්‍යෙෂ්ඨ දුරකථන හාවිතය ඉහළ ගොස් ඇත. ඒ හේතුකාට ගෙන ලමුන් ලිංගික දරුණන ඇතුළත් විතුපට විඩියෝපට නැරඹීම තුළ මානසික විකෘතිතා මෙන්ම කායික වශයෙන් ද වැරදි ලිංගික හැසිරීම් වලට ඇබැහි වීම ද දක්නට ලැබේ. දරුවන් අතර ප්‍රබල ලෙසට දක්නට ලැබෙන සංසිද්ධියක් වන්නේ සමාජ වෙති අඩවි හාවිතයයි. එනම් Facebook "Twitter" My Space වැනි සමාජ වෙබ් අඩවි හරහා අසහා දරුණන නැරඹීම සහ දරුවන් මේ සඳහා ඉලක්ක කර ගෙන ඇත. එවන් දරුණන මිත්‍ර කණ්ඩායම් අතර පුවමාරු කර ගැනීම ද දැකිය හැකිය. නව යොමුවන් වියේ දරුවන් අතර පවතින ලිංගිකමය කුතුහලය හා ඒ සඳහා ඇති පෙළඳිවීම මාධ්‍යය මගින් අවහාවිතා කරමින් දරුවන්ට මානසිකව අපයෝගනයට ලක් කිරීමට ක්‍රියාකර ඇත.

එමෙන්ම අමා ගණිකා ව්‍යුත්තිය මූලිකවම අපයෝගනයක්ට පසුව අමා අපවාරයක් ලෙස සමාජ ගතවේ. එය බොහෝ විට සංවාරක කළාප ආග්‍රීතව හඳුනාගත හැකිය. සම්ලිංගික ක්‍රියා හා ව්‍යුහිවාර ගණයේ ලිංගික ක්‍රියා ද ලිංගික අපවාර ගණයට අයත් වේ. පාසල තුළ සමවයස් කණ්ඩායම් ඇසුර විශේෂයෙන් බාලක බාලිකා වශයෙන් වරිගිකරණය වී පුද්කලා වූ පාසැල් රටාව තුළ සමලිංගික ක්‍රියාවල හැසිරීම් වාර්තා වේ. අසහාය විඩියෝ පට අලෙවිය ජනප්‍රිය වී ඇත්තේ ද මෙම අමා පරුපුර අතරේය. එමෙන්ම මුමින් එවන් අසහාය විතුපට දරුණන සඳහා යොදා ගැනීම ද හඳුනාගත හැකිය. ලිංගික අපවාර වලට යොමු වන ලමුන් බහුල වශයෙන් ජනාකිරණ පුද්ගලවල විශේෂයෙන් මූඩුක්ක පැල්පත් ආග්‍රීතව දැකිගත හැකිය. අඩු ඉඩක්ඩ ඇති සංකීරණ වට්පිටාවක් තුළ වැඩිහිටියන්ගේ ලිංගික හැසිරීම් දැකිම හා රුපවාහිනී මාධ්‍යය හාවිතය මෙම පෙළඳිවීමට ප්‍රධානම හේතුවයි.

තවද ද තිසි වයස තුළ අධ්‍යාපනයට යොමු තොවූ දරුවා සමාජය වශයෙන් විවෘත වීමක් සිදු වීමෙන් ලබන සමාජ ආභාය තුළ ඇතිවන කම්පනය ඔවුන් සාධාරණීකරණය කර ගන්නේ ලිංගික ආශ්‍යාදය තුළිනි. දුගී බව තුළ නිවාස, ඇශ්‍රුම් පැළඳුම් අධ්‍යාපනය වැනි අවශ්‍යතා අභිම වීම නිසා අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට තොගැකි වූ දරුවා අසම්මත ක්‍රියා තුළ සතුවුවනවා විය හැකිය.

විවෘත ආර්ථිකයක් සමග ලංකාව තුළ මත්ද්වා හාවිතය ජනප්‍රිය වූ අතර ලමුන් අතර බොහෝ විට යොමු වී ඇත්තේ දුම්වැටි , ගංජා , මත්පෙති, මදන මෝදක, බුලත් විට වැනි පහසුවෙන් මිල දී ගත හැකි මත්ද්වා සඳහාය. දරුවන් මත් දුව් සඳහා යොමු වන්නේ විලාසිතාවක් වශයෙන්. ඔවුන් අනුකරණය කරන්නේ වැඩිහිටියන්ය. එමෙන්ම වැඩිහිටියන්ගේ මත්ද්වා අලෙවි ව්‍යාපාර වල ඔත්තුකරුවන් වන්නේ දරුවන්ය. ඒ ඔවුන් පොලීසිය හා නීතිය සම්බන්ධ ආයතන විසින් සැක තොකරන බැවිනි. දුම්වැටි වලට බොහෝ දරුවන් යොමු වීමට නිවේස් පරිසරය බලපායි. පියා දුම්වැටි පානය කරන නීවසක දරුවන්ද රට යොමු වීමට ඇති ඉඩක්ඩ වැඩිය. තවද සමවයස් කණ්ඩායම්වලදී එකිනෙකා පරයා යන ගක්කීන් උරග බැලීමට පෙළඳිමේ දී තම සම්ඟයෙන්

මත්‍යවීමට උත්සාහ කරන දරුවා සුවිශේෂී පුද්ගලයෙකු වීම සඳහා මත්දව්‍ය වලට ඇබැඩි වේ. සමාජය තුළ ලමා අපවාර සම්බන්ධතාවයක් ඇත. එහිදී සොරකම් කිරීම්, මංකොල්ලකුම්, මිනිමැරීම් සම්බන්ධ අපවාර ක්‍රියාවලට යොමු වීම දක්නට ලැබේ. මෙම ක්‍රියාවලින් එකිනෙකා හා සම්බන්ධ වේ. එහිදී මත්දව්‍ය භාවිතයට පෙළඳුනු ලමයෙක් ඒ සඳහා අවශ්‍ය මුදල් සෙවීමට සොරකම් කිරීමට හැකිය. ලමුන් සොරකම් හා මංකොල්ලකුම් වැනි ප්‍රවන්ඩ ක්‍රියාවලට යොමු වීමට ලමා කාවුන් හා විතුපට හා නාට්‍යවල සඳහන් වීවිධ ක්‍රියාවන් ද බලපැමි කරන බව ලමා මත්‍ය විද්‍යාඥයන්ගේ මතයයි.

ශ්‍රී ලංකා විශ්වාස හා සම්බන්ධව බොහෝ විට දරුවන් යොමු වන්නේ දුරි බව නිසාය. අඩු පිරිවැයකට බොහෝ විට වැඩි වැඩ කොටසක් කිරීමට ඔවුන්ට සිදුවේ. එහිදී තමන්ට අවශ්‍ය පහසුකම් සපයා ගැනීමට විවිධ හේතු මත පාසල් කාලය අහිම් වීම නිසා ඇති වන සමාජ බුද්ධකලාබව, දුරිබව මෙම පෙළඳවීමට හේතු වන සමාජ කාරකයන් ය. ලමා අපයෝගනය යනු වැඩිහිටියන් විසින් ලමුන්ට වැරදි ක්‍රියාවලට පෙළඳවීමයි. 1989 ලමා අයිතිවාසිකම් ආයුෂාපනත අනුව ලමා අපයෝගනය ලමයින්ට සිදුවන කරදර අකවුතුකම් යන්න සඳහන් කර ඇත.

- ලමයින් යුද කටයුතු වලට යොදා ගැනීම.
- වහල් සේවයට හෝ මෙහෙකාර සේවයට ගුම සූරාකැමට ලක් කිරීම හෝ එසේ වීමට ඉඩ හැර සිටීම.
- අන්තරායක වැඩ කටයුතු වලට කර්මාන්ත වලට වෘත්තීයන්ට (රැකියා හෝ ගුම ලබා ගැනීම) ව්‍යාපෘතින්ට යොදා ගැනීම (උස් සේරාන, යන්තු සුතු, විදුලිය, ජලය, ගින්දර) අවධානම් වැඩ හෝ නීති විරෝධී
- දරුකමට හදා වඩා ගැනීමට දීම හෝ වහල් සේවයට මෙහෙකාර හෝ ගණිකා සේවයට විකිණීම.
- මත්දව්‍ය මත්පැන්ට වලට බුරුවීම.
- අන්තරායක අවි ආයුධ පරිහරණය භාවිතයට බුරු කරවීමට හෝ එසේ වීමට ඉඩ හැර සිටීම.
- මත්දව්‍ය හොර ජාවාරම්, නීති විරෝධ කටයුතු වලට යොදාගැනීම හෝ පුහුණු කිරීම එසේ වීමට ඉඩ හැර සිටීම
- කෘෂර ලෙස ගාරීරිකව ද මානසිකවද හිංසා කිරීම.
- නිසි අධ්‍යාපනයක් ලබා ගැනීමට බාධා කිරීම හෝ ඉඩ ලබා නොදීම.
- ලිංගික කටයුතු වලට කැමැත්තෙන් හෝ බලහත්කාරයෙන් යොදා ගැනීම.
- ලිංගික කටයුතු වලට පෙළඳවීමට පෙළඳීන ලෙස කැමැත්තක් ඇති වන ලෙස ස්පර්ශ කිරීම, සිපවැලද ගැනීම, අසහාය රැඹ සගරා හෝ විතුපට තැරැකීමට සැලැස්වීම හෝ පුද්ගලයෙකුගේ නිරුවත ලමයෙක්ට පෙන්වීම හෝ ස්පර්ශ කිරීමට දීම හෝ ඉඩහැර සිටීම දරුවන්ට දරුණු අවශ්‍ය වන ලෙස ලිංගික ක්‍රියාවල නිරතවීම.
- ලමයෙකු අවධානමට ලක් වන ලෙස ආත්මගරුත්වය කෙලෙසන ලෙස උසුළු විසුළු කිරීම, බැහැ වැදීම, අපහාස කිරීම හෝ තිරුවන් කිරීම.
- ලමයෙකුගේ ස්වාධීනත්වය, නිදහස, අහිමිකරවීම, සිරකර තැබීම, යදම් වලින් බැඳ තැබීම.
- නිසි ලෙස ආහාර, ඇඳුම්, සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා නොදීම.
- සම වයසේ මිතුරු ඇසුරට, ක්‍රිඩාවට විනෝද වීමට ඉඩ නොදී බාධා කර බුද්ධකලා කිරීම.
- මවිපියන්ගෙන් සහ ඔහුට හා ඔහු ආදරය කරන අයගෙන් වෙන් කිරීම.

(කුරේ, 2005, පි. 18-19)

අත්ත කරුණු අනුව ලමා අපයෝගනයට බලපාන සාධක වීවිධ මූහුණුවරීන් හඳුනාගත හැකිය. ලමා අපයෝගනය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී එය තුළතන සමාජය තුළ සමාජ වෙනස්වීම තුළ ඇති වූ සමාජ විසංවිධානකාරී වීම යැයි අනම්‍ය මතයක පිහිටිය නොහැකිය. මත්ද ලේක ඉතිහාසය තුළ පුරාතන හා මධ්‍යතන යුගය තුළලමයින්ට දරුණු ලෙස ප්‍රිඩාවට පත් වූ බව වාර්ථා වේ. නමුත් එකල ලමයින් වෙනුවෙන් ලේක මට්ටමින් පිළිගත ප්‍රකාශයක් නොමැති වීම ලමා අපයෝගනයක් ලෙස නිරවවනය නොවීමට බලපැවේය. ලොව ගේත්‍රික සමාජය තුළ දරුණු ලෙස ලමා ලිංගික අපයෝගනයක් සිදුවිය. දිෂ්වාචාර ගත නොවු මිලෙවිෂ්ත්වය තුළ ගැහැණු දරුවන් වයස්ගත

පිරිමින්ට විවාහකර දීම, සමූහ විවාහයන් තුළ සොයුරු සොයුරියන් අතර පැවති සබඳතා ,මිත්‍යා විශ්වාස තුළ කුඩා දරුවන් බිජි දීම, එකල බහුලව දක්නට ලැබුණු බවට මෙත්හාසික මුලාගු සාක්ෂි දරයි.

”ඉතිහාසයේ අමා අපයෝජන යනුවෙන් කිසිවක් හඳුනාගෙන නොතිබේ. අමයින් යනු සුවිශේෂී පිරිසක් කියා හෝ වැඩි අවධානයක් පෙනෙන්නට නොවේය. ඉතිහාසයේ ඇත් යුගවල දී පවා දරුවන් වහල් සේවයට මෙහෙකාර සේවයට බිජි පුරුෂ වලට බිජිදී මරණයට පත් කිරීමට ලිංගික කටයුතු වලට අවදානම් වූ සංතුන් දඩයමට යුද කටයුතු වලට ආදි විවිධ අපයෝජන වලට යොදා ගත් බවට කරුණකි. ඒ යුගයේ ද සැප පහසුවෙන් තීදහසේ කල් ගෙවූයේ වර්තමානයේ දෙවන් පවුල්වල දරුවන් මෙන් ගෝනු නායකයන්ගේ අමයින් පමණි. එසේම ඒ යුගවල නීතිරිති හා න්‍යාභ්‍ය වලදී අමයින් වෙන් කර විනිශ්චය කිරීමක් නොතිබේ. වරදක් සිදුවූ විට හෝ සිදු කළ විට අමයින්ට ද වැඩිහිටියන් මෙන් දඩුවම් දීම සාමාන්‍යය දෙයක් වී නොතිබේ. එම දඩුවම් අතරට පිටුවහල් කර නැඹීම මගින් දරුවාගේ ආරක්ෂාව අනතුරට පත් කිරීම දරුවා නැතිකර දැමීම , ඔහුට හෝ ආයට කළ නොහැකි අපහසු වැඩි පැවරීම, බොහෝ කාලයක් අපරිසිදු අනාරක්ෂා අඟුරු ස්ථානවල සිරකර තැබීම, මරණයට පත් කිරීම හෝ කස පහර දීම යම් ස්ථානයක දින ගනන් අත් පා බැඳ තැබීම ආදි ඒ ඒ ගෝනුවලට ආවේණික දඩුවම් ක්‍රම අමයින්ටද ලබාදුන් බව ඉතිහාසයේ සාක්ෂි ඇත.”(කුරේ, 2005, පි. අ. 23)

සමාජ නිවේදනය, නාගරීකරණය වැනි සමාජ වෙනස්වීම් කාරක හේතුකොට ගෙන අමා අපවාර හා අපයෝජනයක් වැඩි මූල්‍යයේ ද යන සමාජ මතය බැහැර කිරීමට උක්ත සාධක ප්‍රමාණවත් ද යන සැකය පවතියි.

”මෙන් මෙහෙකාර සේවයට ,සිගමනට, ගණිකා සේවයට යොදා ගන්නා මුළුන් ප්‍රමාණය වෙන් වෙන් වගයෙන් දැකීමට නොහැකි වුවත් වැඩි ප්‍රතිගතයක් මුළුන් ගණිකා සේවයට යොදාවන හා යෙදෙන බව නොරහසකි. එයිනුත් වැඩි ප්‍රමාණයක් පිරිමි මුළුන් වන අතර එය එසේ වන්නේ ගණිකා සේවය මුළුන්ට ඉතා ලෙහෙසි සහ පහසු ආදායම් මාර්ගයක් බවට පත් වී ඇති නිසාවෙනි. ඉන්දියාව, බංගලාදේශය, තායිලන්තය, ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටවලත්, ආසියාතික වෙනත් රටවලත්,ලමා ගණිකා ව්‍යාපාරය බහුල වී ඇති අතර, එය එසේ වී ඇත්තේ සංවාරක ව්‍යාපාරය පදනම් කොටගෙනය. තායිලන්තයේ මේ වන විට ලාභාල දැරියකගේ කනාඩාවය ඉතා අධික මිලකට අලෙවි කිරීමට තරම් මවිපියන් පෙළඳි ඇති අතර ගණිකා සේවය ඉතා පහසු ආදායම් මාර්ගයක් බවට පත්ව අමා ගණිකා පාරාදීසයක් බවට පත්ව ඇත.”(කුරේ, 2005, පි.අ. 26)

දරුවන්ට මෙලොව දකින්න තිබෙන අවස්ථාව අහිමි කරමින් ගබ්ඩා කිරීම ද, බාල වයස්කාර විවාහයන් ද,දරුවන් බිජි පුරුෂ හා අනෙකුත් අනිවාර සඳහා බිජි දීමද,වහල් සේවයේ යෙද්වීමද,ලමා අපයෝජනයන් ලෙස ලෝකයේ දකින්ට ලැබුණු සහ තවදුරටත් හඳුනාගත හැකි සිදුවීමිය. මැත කාලීනව ලංකාව තුළ අමා අපයෝජනයන් පිළිබඳ විශාල කාලීනවතක් ගොඩනැගි ඇත. ඒ සඳහා විද්‍යාත්මක්,සමාජ විද්‍යාලුයින්, විවිධ හේතු ගෙන හැර දක්වයි. නමුත් ලංකා ඉතිහාසය තුළ අමා අපයෝජනයන් ලෙස වර්ගිකරණය නොවූ , නාමකරණය නොවූ , අපයෝජනයන් හඳුනාගත හැකිය. එකල ගැහැණු දරුවකු වැඩි වියට පත් වූ සැනින් විවාහ කර දීම ,එක් අවස්ථාවක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. සමාජය ගැහැණු දරුවකු වැඩිවියට පත්වන වයස අවුරුදු 13, 14 පමණ වේ. නමුත් දැවිතියික ලිංගික ලක්ෂණ පහාල වීම හා වැඩිවියට පත් වීම යන, ගාරීරික කියාදාමය තුළත් , අධිසමාජ වගකීම ඉසිලිය හැකිය යන මතයෙහි පිහිටා ලමා කාලය අහිමි කිරීම කෙතරම් දිශ්ට සම්පත්න ද යන්න ගැටළ සහගත වේ. පුරුෂාධිපත්‍යය තුළ පෝෂණය වූ ලංකා සමාජයට බෙහෙළ ආදර්ශයන් ලැබුණේ බාහ්‍යිය මත වලින් පෝෂණය වූ ඉන්දිය සංස්කෘතිය තුළිනි. එම සමාජය තුළ ගැහැණු දරුවා මහත් පිඩිවට පත්විය.

වැඩිවියම් සමාජ ලක්ෂණ වලින් පෝෂණ රාජ්‍යය පාලන සමය තුළ දැරිවියන් රුපු හා රදුල පත්තියේ පිරිමින්ගේ ලිංගික ගොදුරු බවට පත්විය. ඒ අනුව රැමත් දියනිවරුන් ලැබීම දිලිංග දෙම්විලියන් මහත් අවසන්නාවක් සේ සැලකිය. තාතීය වැඩිවියම් ක්‍රමය තුළ දියනිවරු පමණක් නොව පුත්‍රතුවරුන්ට ද බොහෝ සමාජ පීඩාවන් එල්ල විය. සමාජ වර්ප්‍රසාද භ්‍යක්ති විදි රදුල පත්තියේ අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් ලමා කළ සිටම තම කය වෙහෙසිය. එහෙමත් නොව අතීත කාලීනරිති පරිසරය තුළ දරුවන් අභ්‍යාසලාභී ගොවියන් විය. විෂය ගාස්තු ආදි ඉගෙනුම රුපු හා රදුල පත්තියේ සීමා විය.

එමෙන්ම නිධින් ලබා ගැනීමේදී බැලි පූජා පැවැත්වීම සඳහා දරුවන් මැරිම, එමෙන්ම පලි ගැනීම සඳහා දරුවන් මරා දැමීම ද ඉතිහාසය තුළ සටහන්ව ඇත. නිදුෂුනක් ලෙස ඇහැලේපාල අධිකාරම්ගෙන් පලි ගැනීම සඳහා මුහුගේ බිජිල හා දරුවන් මරා දැමීම දැක්විය හැකිය. මදුදුම බණ්ඩාරගේ කථා පුවත මෙහිලා ප්‍රසිද්ධ පුවතකි. යුරෝපා ආක්‍රමණික පාලන සමය තුළ තාබන පිඩින වලට ලුම්න් ලක් වූ අතර 1948 නිදහස ලැබීම 1977 විවෘත ආර්ථික සංකල්පය හඳුන්වාදීම වැනි කාරණා හේතුකොට ගෙන මෙරට තුළ ලමා අපයෝජනයන් ප්‍රබල ලෙස ව්‍යාප්ත විය.

“70 දශකය වෙත පැමිණෙන විට රදා ආධිපත්‍ය බිංඩි ලිංගික සූරාකැම් අවම වෙමින් නිදහස් අධ්‍යාපනයේ අස්වැන්න ලැබී තිබේ. දුෂ්පත් දරුවන් අධ්‍යාපනය හා උසස් අධ්‍යාපනය ලබා දේශපාලනයට පවා පිවිසෙමින් තිබේ. එසේම ගොවිතැනින් ජ්වත් වූ අය ඒවා අනෙර රැකියා හා වෙළඳාමට ඩුරු වීම මතද සමාජයේ වෙනස්කම් සිදුවිය. මේ වෙනස්කම් මත සමාජයේ වෙනස් ආකාරයේ ලමා අපයෝජන පහල මට්ටමක පැවතියේ නමුත් 70 යුගයේ දේශපාලන වෙනස්කම් හා 77 විවෘත ආර්ථික රටාවට ශ්‍රී ලංකාව විවෘත වීම සමග සංවාරක ව්‍යාපාරය හා තරගකාරී සමාජ රටාව මගින් පෙර නොවූ විරු ලෙස ලමා අපයෝජනයන් වැඩි වන්නට විය. ලමා ලිංගික අපයෝජනය, ගැනීකා සේවය, මෙහෙකාර සේවය, දරුකමට විදේශීකයන්ට ප්‍රමාදීන් විකිණීම මහ මග දරුවන් හැර යාම, දනවත් ප්‍රමාදීන් පැහැරගෙන කප්පම් ඉල්ලීම, දැරිවියන් දුෂ්පාරය කර මරා දැමීම, මත්ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාදීන් අතර බෙදා හැරිම වැනි කිසිදා ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු නොවූ අපයෝජන ක්‍රියාවලියක් විවෘත ආර්ථික රටාව යටතේ විවර විය (කුරේ, 2005, පි. අ. 31). උක්ත සඳහන් කරනු ඇතුළු පෙනී යන්නේ ලමා අපයෝජනයන්ගේ අපවාරයන්ගේ දිගානතිය වෙනස් වී ඇති බවයි. බොහෝ විට එය සිදු කෙරෙන ආකාරය හා ලමාදීන් එයට පොලඩ්ටා ගන්න කරනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග ද නැව්‍යකරණ සාධක වලට සාපේශ්ඨව වෙනස් වී ඇත.

ලමා අපවාරයන් මැත කාලීනව සිදු වීමට බලපාන සාධක කිහිපයකි.

1. මාධ්‍ය අවහාවිතය
2. දරිද්‍රතාවය
3. පශ්චාත් යුධ සමය
4. දෙම්විපියන් විදෙස්ගත වීම
5. පලිගැනීම හා කප්පම් සඳහා දරුවන් පැහැර ගැනීම
6. බාරකරුවන්ගේ නොසැලකීල්ල
7. පවුලේ ව්‍යුහය හා කාර්යභාරයන්ගේ වෙනස්වීම
8. සමාජ තුළ අනෝතියන්වය බිං වැටීම
9. සමාජ ගත නොවූ ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ක්‍රියාවය
10. මානසික ව්‍යාධීන් සහිත රෝගීන්ගේ ප්‍රමාණය ඉහළ යාම

1. මාධ්‍ය අවහාවිතය

ලමා අපයෝජනයට මාධ්‍ය සඳහා වරදින් වැඩි කොටසක් පැවතේ. සමාජ වෙබ් අඩවි හරහා බෙදා හරින අසහාය දරුන තුළින් මෙන්ම නිල් විතුපට හරහා ද ලමා මනස දුෂ්පාරය වේ. වාර්තාවන අන්දමට යොවුන් විය තුළ පවතින ලිංගික ක්‍රියාවලය නිසාම මුවුන් ජ්‍යෙග දුරකථන හාවිතයෙන් ලිංගික ක්‍රියා ඇතුළත් දරුනයන් නැරඹීම සිදු කරයි. බොහෝ පාසල් දරුවන් අපවාර සඳහා යොමුවන්නේ පවතින නොදැනුවත් බාවය නිසාය. මැත කාලීනව දක්නට ලැබුණු ප්‍රවණතාවය නම් ලමා අපයෝජනයන්ගේ රැල්ලක් ඇති වීමයි. ඒ සඳහා සැපුවම මාධ්‍ය වගකිව යුතුය. දරුවන් අපයෝජනයට ලක්වන ආකාරය එහි ස්වභාවය පියවරයන් සිය මාධ්‍ය ජනප්‍රියතාවය උදෙසා පාඨකයන් නරඹීන්නේ සහංස්‍යන් මාධ්‍ය ජාලය තුළට වඩාත් ආකර්ශනය සඳහා ඇද බැඳ තබා ගැනීමට සුදුසු ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම මෙහිලා වරදකි. මෙවන් දේ ඇසීම, දැකීම හේ කියවීම තුළ විපරිත කාම්පුක ආගාවන් ඇති මානසික ආබාධයන් ඇති අය අපයෝජන ක්‍රියාවලියන්ට පොලඩ්ටාවයි.

මේ තත්ත්වය වැළැක්වීමට නම් රාජ්‍ය මැදහත් වීමෙන් මාධ්‍ය හාවිතය සඳහා පවතින නීතිමය තත්ත්වයන් වෙනස් කළ යුතුය. ඒ වෙනුවට දරුවන් සුරක්ෂිත කළ යුතුය යන්නත් දරුවන්ට සිය ආරක්ෂාව සඳහා අපයෝජනයන්ගේ ස්වභාවය හා එය ලක්වන අවස්ථා හා ඉන් ගැලීමට අනුගමනය කළ යුතු උපකුම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩිසටහන් මාධ්‍ය හරහා ප්‍රවාරය කිරීම හා

පළමා අපවාරයන් වැළැකවිය යුතුය යන ජනමතය සමාජගත කරලීම තුළ සමාජයේ ප්‍රමාණ පිළිබඳව පූඩල් කට්‍යාවන් ගොඩනැගිය හැකිය.

2. දරිද්‍රතාවය

පළුන් ප්‍රධාන වශයෙන් අපයෝජනයට ලක්වීමට තුන්වන ලෝකයේ රටවල පවතින දරිද්‍රතාවය ප්‍රධාන ලෙස බලපා ඇත. විශේෂයෙන් දුරිබව හා ඒ වටා ගොඩනැගැනු සංස්කාතිය, නාගරික පැල්පත්වාසීන් ප්‍රමාණය වැඩිවීම, මෙම කත්ත්වයට පසුවීම සකස් කරයි. දුෂ්‍රණයට ලක්වන දරුවන් බහුතරය නිර්ධන පන්තියට අයත් වේ. මෙහිදී මව විදෙස් ගතවීම, දරුවන් කුඩාකල සිටම පවුල් බර කරට ගැනීම සඳහා පවුල් ආදායම් සරිකරලීමට විවිධ ආදායම් උපයන ක්‍රියාවලින්හි නිරත වීම, එනම් එම ආදායම් විවිධ ආදායම් සඳහා දරුවන් ගොඳා ගැනීම හා ගොමු වීම මෙහිලා සැලකිය හැකිය. ලිංගික රෝග සම්ප්‍රේෂණය අවම වීම හා ග්‍රාහකයන්ගේ තාප්තිය ඉහළ මට්ටමකට ලැබා කරවීමට ප්‍රමාණය හැකි බැවින් එම ආදායම් වැන්තියට වැඩි තැනක් හිමිවේ. මේ තුළ ප්‍රමාණය අනාගතය අදුරට ඇද වැටෙන අතර එම කාලය ඔහුට හෝ ඇයට අහිමි වීම හා මානසික බිඳ වැටීම දරුවාගේ පොරුණ සංවර්ධනයට සැපුවම බලපායි. දුෂ්‍රණයානුයෝජනය තුළ අපරාධකාරී මානසිකත්වයක් ඇති පුද්ගලයකු සමාජගත වීම සමාජ පර්යාය බිඳ වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් බලපාන අතර දුරි බව තුළ හට ගන්නා සමාජ පරිසරය මෙයට සුතුය.

දරිද්‍රතාවය හේතුකොට ගෙන දරුවන් මෙහෙකාර සේවයේ යෙද්වීම තුළ බොහෝ ගැහැණු දරුවන් සිය ස්වාමීයාගේ ලිංගික සංත්ත්‍රීය සඳහා ද ගොදුරක් බවට පත් වේ. මෙය මධ්‍යම හෝ දහාපති පන්තිය තුළ සිදුවන බැවින් අපයෝජනය සමාජගත වීම, දහවතුන්ගේ දහය, බලය යන සාධක හේතුවෙන් වැළකි ඇත. එනම් වාර්තා නොවන එම අපයෝජනයන් බොහෝමයක් සමාජය තුළ යටපත් වී ඇත. දුෂ්‍රහන් පවුල තුළ නිරන්තරයෙන් පවතින අධිබර හා සමාජ පරිසරය දරුවන්ගේ මානසික බිඳ වැටීමට හා ඔවුන් විදින පිඩාවන් දරුවා තුළ කුඩා කළ සිටම සමාජය කෙරෙහි වෙටරයක් ජනිත වීමට හා ඒ තුළ මානසික ආත්‍යතිය හා ව්‍යාධීන් සහිත දරුවන් සමාජ ගත වීම ද එම ආදායමා අපවාර හා අපයෝජනයන් ගේ වැඩිවීමට රුකුලත් වී ඇත.

3. පශ්චාත් යුධ සමය

ලංකාව තුළ මැත් කාලීනව අපරාධ යැල්ලේ වර්ධනය සඳහා පශ්චාත් යුධ සමය ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා ඇත. 30 වසරක යුද්ධයක් තුළ සිදු වූ මිනි මැරීම, දේපල විනාශ කිරීම වැනි අපරාධකාරී මානසිකත්වය, සැපුව හෝ වකුව මිනිස් තේවිතවල අයය පහළ දැමීමට දායක විය. ඒ සමගම සමාජ ගත වූ අපවාරයන්ගේ පුහේපල ඇද ද සමාජය තුළ හඳුනාගත හැකිවිය. ගොඩා වැන්තිය, මත්දුව් අවි ආයුධ සංසරණය යුධ ලමා සොල්දායුවන් බිහිවීම හා යුද්ධය හේතුවෙන් ඇති වූ විරුද්ධ පාරුකුව කෙරෙහි වෙටරය හා පලිගැනීමේ වේතනා සමාජය තුළ අපරාධකාරී පරිසරයක් නිරන්තරය කිරීමට බලපැහැ. එමෙන්ම යුධ සමය තුළ මාධ්‍ය මගින් යුධ ප්‍රවත් අනාවරණය කළ අතර මාධ්‍යය හාවිත සංස්කාතිය තුළ ග්‍රාහකයා පුරු වුයේ ද යුද්ධය හේතුවෙන් වාර්තා වන හානි හා මරණ ගණන ඇසීමට හෝ තැරුණීමටය. යුද්ධයෙන් පසු යුධ ප්‍රවත් නොමැති වුවත් ග්‍රාහක ආකාරුණය සඳහා ප්‍රවත් මැවීමට හා එම ආදායමා අපයෝජනයන් රසවත්ව මාධ්‍යය මගින් ප්‍රවාරය කිරීම ද පශ්චාත් යුධ සමය තුළ හඳුනාගත හැකි විය. මේ තත්ත්වය පශ්චාත් යුධ සමය තුළ එම ආදායමා අපයෝජනය වීම ඉහළ යාමට හේතුවිය.

4. දෙම්විපියන් විදේශගත වීම

පළුන් බොහෝ විට අපයෝජනයට ලක් වන්නේ දෙම්විපියන් විදේශගත වීම තුළිනි. විශේෂයෙන් මවගේ යකවරණය අහිමි වීමෙන් විසංවිධානකාරී වන පවුල් සංස්ථාව තුළ ප්‍රමාණය ප්‍රමාණ හූමිකාව අහිමිවන අතර සමහර අවස්ථාවල වැඩිමහල් දියනියක් නම් මවගේ හූමිකාව රග පැමුව සිදු වේ. සමහර අවස්ථාවල පියාගේ හෝ අසල්වාසී සල්ලාලයන්ගේ ලිංගික අවශ්‍යතා ඉවුකර දීමට ද සිදුවේ. ඒ සමගම දරුවාගේ අධ්‍යාපනය ලැබේමේ අයිතිය මානසික නිදහස යන අයිතින්ද උල්ලාසනය වීම හා දරුවා පවුල තුළ නිසි සමාජානුයෝජනයට ලක් නොවීම ද සමාජය තුළින් හඳුනාගත හැකිය.

5. පලිගැනීම් හා කප්පම් සඳහා දරුවන් පැහැර ගැනීම්

මැත කාලීනව බොහෝ මාධ්‍යයන් වාර්තා කළ පරිදි ලමා අපයෝජනයන් හා ලමා මරණ වලට ප්‍රධානම හේතුව පලිගැනීමයි. වැඩිහිටියන් අතර පවතින ආරුවුල් මතභේදයන්ගෙන් පලිගන්නට දරුවන් යොදා ගැනීම හඳුනාගත හැකිය. එමෙන්ම කප්පම් කළේ හා පාතාලය විසින් දරුවන් පැහැරගෙන මුදල් ලබා ගැනීම තුළ දරුවන්ට අපයෝජනයට ලක්වේ.

6. බාරකරුවන්ගේ නොසැලකිල්ල

ලමා මරණ, පැහැර ගැනීම් හා දූෂණයට ලක්වීම් සඳහා දෙම්විපියන්ගේ නොසැලකිල්ල හා දරුවන් කෙරෙහි පවතින අවධානය අඩු වීම හඳුනාගත හැකිය. මැත කාලීනව වාර්තා වූ මරණයන්ට හා බරපතල අපයෝජනයන්ට ලක් වූ බොහෝ ලමයින් එසේ වී ඇත්තේ දෙමාපිය අවධානය යොමු නොවූ මොහොතය. බොහෝවිට දරුවන් අපයෝජනයට ලක්වන්නේ පාසල ක්‍රිඩා පිටිය, වෙරළ තීරය, ලදු කුලු, පාල ස්ථාන, පාල පාරවල් අසල්වාසී නිවාස, යුති නිවාස, බස් නැවතුම් වල, තමන්ගේ නිවාස, පුරුෂ ස්ථානවල, පාසල් වැන් රථ වැනි ස්ථාන වලය. ඒ අනුව ලමයා සිය කටයුතු තමා විසින්ම සිදු කරගෙන සමාජය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබාගෙන වැඩිහිටියෙකු ලෙස සමාජ ගත වන තුරුම ඔහු හෝ ඇය ආරක්ෂා කරලීම දෙමාපියන්ගේ වගකීම හා යුතුකම වේ.

7. පවුලේ ව්‍යුහය හා කාර්යභාරයන්ගේ වෙනස්වීම

පවුලේ ව්‍යුහය හා කාර්යභාරයන්ගේ වෙනස්වීම ලමා අපයෝජනයන්ගේ වර්ධනයට හේතු වේ යැයි නිශ්චලනය කළ හැකිය. විස්තාත පවුල තුළ ලමයින්ට මහත් රක්වණයක් සැපයිති. පිටිම් දරුවකු පියා හෝ වැඩිහිටි පුරුෂයකු යටතේ තම කාර්ය හා රාම්පාන ආරෝපණය කර ගනීමින් සමාජ ගත වීමද ගැහැණු දරුවකු මව හෝ වැඩිහිටි කාන්තාවන් යටතේ තම කාර්ය හා රාම්පාන ආරෝපණය කර ගනීමින් සමාජ ගත තේ. එමෙන්ම දරුවන්ගේ සමාජානුයෝජන කාර්යය තුළ මව පියා හැරැණු විට විස්තාත පවුල තුළ වැඩිහිටි පාර්ශවයන් මගින් දායකත්වයක් සැපයිය. වර්තමානයේ මව පියා දෙදෙනාම ආර්ථික කටයුතුවල නිරත වීම හේතුවෙන් දරුවන් රක්බලා ගැනීම බාහිර ආයතනයන්ට (දිවා සුරක්ෂා මධ්‍යස්ථාන වැනි) බාරකර ඇත. එසේ නැතහොත් නිවාස තුළ ම මෙහෙකරුවකු එම කාර්ය සිදු කරයි. ඒ තුළ දරුවා සමාජයට නිරාවරණය වන්නේ කුමානුකුලව නොව මේ සඳහා පවුලේ ව්‍යුහයේ වෙනස් වීම සංස්කරණ බලපා ඇති අතර එනම් විස්තාත පවුල න්‍යාෂ්ටික පවුලක් බවට පරිවර්තනය වීම මෙහිලා හඳුනාගත හැකිය. පැරණි පවුල තුළ පවුලේ ආර්ථික කෘත්‍යාලයේ වැඩි වගකීම පියාට පැවරැණු අතර දරුවන් හඳා වඩා ගැනීම මවට පැවරුණකි. එම කාර්යය විහාරය මනා පෙළුරුෂාකින් යුතු දරුවකු සමාජගත වීමට බලපෑ නමුත් අද වන විට දෙම්විය දෙදෙනාගේ ම රැකියා නියුත්තිය දරුවන්ගේ සමාජානුයෝජනයට මෙන්ම සුරක්ෂිතභාවයට ද තර්ජනයක් වී ඇතිව පැහැදිලි කරුණකි.

8. සමාජය තුළ ආනෝමීයත්වය බිඳ වැටීම

සමාජය විසංවිධානකාරී වීම සඳහා අනෝමීයත්වය බිඳ වැටීම බලපාන බව එම්ල් වූර්කයිම් සඳහන් කරන ලදී. එනම් සමාජ සබඳතා ජාලයේ බිඳ වැටීම මේ සඳහා හේතු වේ. සමාජය යාන්ත්‍රික ඒකාබද්ධතාවයේ සිට එන්දිය ඒකාබද්ධතාවය දක්වා වෙනස් වීම හේතුවෙන් සමාජය තුළ විපරීත තත්ත්වයක් පැන නගිනු ඇතැයි ඔහු සඳහන් කරයි. මේ තත්ත්වය ලමා අපයෝජනයන්ගේ ප්‍රමාණය ඉහළ යාමට හේතු වී ඇත. 1977 න් පසු විවාත ආර්ථික ලංකාවට හඳුන්වා දීමත් සමග ලමා අපයෝජනයන්ගේ හා අපවාරයන්ගේ වර්ධනයක් හා එය සිදුවන හා සිදුකරන ස්වභාවයේ වෙනස්වීමක් හඳුනා ගැනීමට සාධක සමාජය කුලින් සොයා ගත හැකිය. එමෙන්ම සමාජ සාරධීම බිඳ වැටීම හා දෙම්විය දු දරුවන් අතර පවත්නා විකාශී සම්බන්ධතා සමාජය විසංවිධානකාරී වීම සඳහා බලපායි.

9. සමාජය තුළ විවෘතව කරා නොකරන ලිංගික අධ්‍යාපනය හා ඒ තුළ ජනීත වන කුතුහලය

බොහෝ පාසල් දරුවන් අපවාර වලට පෙළමින්නේ ඔවුන් තුළ පවත්නා කුතුහලය නිසාවෙනි. ඔවුන් අපයෝගනයට ලක්වන්නේ ඔවුන් තුළ පවතින නොදැනුවත් බාවය නිසාවෙනි. මේ දෙකකම සුදුසු විසඳුම වන්නේ ලිංගික අධ්‍යාපනය පිළිබඳව ලම්න්ට ක්‍රමානුකූල අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමයි. නව යොවුන් වියේ දරුවන් තමන්ගේ ගාරීරික වෙනස්ක්ම් පිළිබඳ උන්දු වීම සාමාන්‍ය දෙයකි. ඒ පිළිබඳ අධ්‍යාපනය ලබා දීමට පැරණි සමාජය තුළ විවිධ ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරන ලදී. එදා වැඩිවියට පත් වූ දියණිය වැඩිහිටි කාන්තාවක් බාරයේ රඳවා ඒ කාලය තුළ ඇයට ලිංගික අධ්‍යාපනය හා ප්‍රවාලක වගකීම් පිළිබඳව ඇගේ ගාරීරික වෙනස්ක්ම් පිළිබඳව නිසි අවබෝධයක් ලබාදීම තුළ ඇය සමාජය තුළ සුරක්ෂිත විය යුතු ආකාරය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගත්තාය. එමෙන්ම කන්‍යාහාවය පිළිබඳව තිබු සමාජ මතය ද ඇය සුරක්ෂිත කරලීමට යම් පෙළඳවීමක් කළ බව සැබැවකි. අද වනවිට එය සමාජය තුළ හණ්ඩිම් අදහස් ලෙස අවශ්‍ය සාධකයක් වීම ම ඇගේ වට්නාකම ඇය විසින්ම අවතක්සේරු කර ගැනීමට හේතු වී ඇති බවට සාක්ෂි ගොනුකළ හැකිය.

10. මානසික ව්‍යාධීන් සහිත පිරිස් සමාජය තුළ වැඩිවිම

උක්ත සඳහන් කළ පරිදි සමාජය තුළ අනෝමියත්වය බිඳ වැටීම හේතුවෙන් මානසික ආබාධයන්ට ගොදුරුවීම සුලභව හඳුනාගත හැකිය. පවතින සංකීරණ සමාජය හා තාක්ෂණික සංකීරණත්වය ඒ තුළින් දූෂණය වන මනස තුළ නිර්මාණය වන අසම්බර පොරුෂයද මානසික ව්‍යාකුලතා සහිත රෝගීන් සමාජගත වන්නට හේතුවේ. ඔවුන් බොහෝ විට විපරිත කාමුක ආයාවන්ගෙන් පෙළෙන අතර ලමයින් පහසුවෙන් ඔවුන්ගේ ගොදුරු බවට පත්වේ. බොහෝ විට දරුවන් අපයෝගනයට ලක් කරන අපයෝගකයන් බිඳි වන්නේ මත දුවා හාවිතය, අව්‍යාහක බව, අව්‍යාවේකී බව නිසා ඇතිවන මානසික තුළකාලා බව, ලිංගික පිළිබඳ සහපත් ලමා කාලයක් නොකිනීම වැනි සාධක වල සාපුරු හෝ වකු බලපෑම් හේතුවෙනි. හඳුනාගනු ලැබු ලමා අපයෝගනයකන්ට හා පාපවාර සඳහා ස්ථීර සාර විසඳුමක් අවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා

- බිම් මට්ටමේ සිට ජාතික තලය දක්වා සැම අංශයක් කෙරෙහිම අවධානය යොමු කරමින් ප්‍රතිපත්ති සැකසීය යුතුය. මෙහිදී ලමා අපවාර සම්බන්ධව පාර්ලිමේන්තුව වැනි නීති සම්පාදන ආයතන විසින් තීරණ ගත යුතු අතර එහිදී ලමා අපයෝගනය සම්බන්ධ නීති ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
- එමෙන්ම ලමයින් පිළිබඳව සංවේදී හැගීම්, සමාජ කතිකාවකට හාර්තය කිරීම හා එය බිම් මට්ටමේන් ඇරීම් තුළළමා පරපුර මෙන්ම වැඩිහිටි පරපුර ද දැනුවත් කිරීම අතිශය වැදගත්ය.
- අපයෝගනයට ලක් වූ දරුවකු සමාජ ගත කිරීමේදී දරුවා පිළිබඳ සමාජය තුළ සුහවාදී ආකල්පයක් ඇති කරන්නට සමත් වීම තුළළමයා මානසික පිළිබඳයන් වලක්වා ගත හැක.
- දරුවා තමා පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමටත් අපයෝගනයට ලක් වීමට ඇති අවස්ථා හඳුන්වා දීමත් සිදුවිය යුතුය. එහි වගකීම පවුලේ සාමාජිකයින්ට හා පාසලට හිමිවේ. මෙම ආයතන දෙක විසින් මෙම පැහැදිලි කිරීම සිදු කළ යුතුය.
- එසේම පවුලේ වැඩිහිටියන්ගේ රක්වරණය සහ ආදරය ලමුන් වෙනුවෙන් ලබාදීම පවුල ලමයා වෙනුවෙන් වග වන ආයතනයක් බවට පත් වීම තුළ වැරදි ක්‍රියා වලට යොමුවීම වලක්වායි.
- ලමා අපවාර වලට ලමා මනස පොලඹවන මාධ්‍ය හාවිතයන්ගෙන් ඔවුන්ගෙන් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු අතර එහිදී අන්තර්ජාල හාවිතය, සමාජ වෙබ් අඩවි හාවිතය වැනි කාරණා වලදී සැලකිලිමත් විය යුතුය. මන්ද බොහෝ විට මෙම වෙබ් අඩවි හරහා තුවමාරු වන්නේ ලමා මනසට නුසුදුසු රුප රාමු සහ අදහසය.
- අසහා විතු පට අලෙවි සැල් වැට්ලීම තීරන්තරයෙන් සිදු කිරීම හා රේ අදාළ පුද්ගලයින් නීතියේ රහැනා තත්ත්ව කර ගැනීම තුළ බොහෝ ගැටුව අවම කරගත හැකිය.
- තවද ලමයින්ට එරෙහිව කරන අපරාධ සඳහා ක්‍රියාත්මක වන නීති පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් වීම තුළ අපරාධ වලට යොමු වන ප්‍රතිගතය අවම කර ගත හැකිය. එහිදී ප්‍රධාන වගයෙන් මෙම නීතිය කොටස් 05 ක් හඳුනා ගත හැකිය.

❖ ලමයින්ට එරෙහිව සිදු කරනු ලබන වැරදි වලට අදාළ නීති

- ❖ ලමයින් සේවයේ යෙදුවීමට අදාල නීති
- ❖ බාල අපරාධකරුවන් පිළිබඳව යුක්තිය පසිඳුවීමට අදාල නීති
- ❖ භාරකාරත්වය නඩත්තුව රෝගවරණය උප්පැනයන් ලියාපදිංචි පුරවැසිභාවය වැනි පවුල් නීතිය පිළිබඳ සේතුයට ඇතුළත් වන නීති
- ❖ සිවිල් හා අපරාධ උසාවී කාර්ය පටිපාටියට අදාල නීති

(ලමා අංශය, මානව නිමිත්ම සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ නීතිවේදී සංවිධානය)

මෙම නීති බලාත්මක කරලීම තුළ සමාජයේ ඇති වී තිබෙන අරුබුදකාරී තත්ත්වය යම් තරමකට අවම කරලීමට හැකිය. ගෝලීය වශයෙන් ආර්ථික සමාජ වට්පිටාව හසුරුවන තුන්වන ලෝකයේ රටවල් විසින් රටක අනාගතයේ කොදු නාරිය වන ලමා පරපුර රක්ගැනීමට පුළුල් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය යුතුය. ඒ සඳහා පහත පරිදි ලමයින්ට අදාලව නීති සම්පාදනය වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ලමයින්ට අදාලව පහත ආයුෂ්‍යනත් වල නීති සඳහන්ය.

- ❖ 1995 අංක 22 දින පනතින් සහ 1998 අංක 29 දින පනතින් සංශෝධිත දැන්වී නීති සංග්‍රහය
- ❖ 1939 අංක 48 දින ලමා හා යොවන ආයුෂ්‍ය පහත සහ එහි සංශෝධනය
- ❖ 1841 පාදචි ආයුෂ්‍ය පහත සහ එහි සංශෝධනය
- ❖ 1956 අංක 04 දින ලමා හා යොවන (භානිකර ප්‍රකාශන) පහත
- ❖ 1927 අංක 04 දින අසහා ප්‍රකාශන ආයුෂ්‍ය පහත
- ❖ 1995 අංක 20, අංක 19 සහ 1998 අංක 28 දින පනත් වලින් සංශෘධිත අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහ පහත
- ❖ 1979 අංක 38 සහ 1992 අංක 15 දින පනත් වලින් සංශෘධිත ලමයින් කුළ වැදුදීමේ ආයුෂ්‍ය පහත
- ❖ 1964 අංක 43, 1973 අංක 29 සහ 1984 අංක 32 දින පනත් වලින් සංශෘධිත 1956 අංක 47 දින කාන්තාවන්, යොවනියන් හා ලමයින් සේවයෙහි යෙදීමේ පහත සහ ඒ යටතේ පනවා ඇති රෙගුලාසි
- ❖ 1944 අංක 42 දින වරදකරුවන් පරිවාස ගත කිරීම පිළිබඳ ආයුෂ්‍ය පහත සහ එහි සංශෘධිතය
- ❖ 1944 අංක 22 දින අනාථ නිවාස ආයුෂ්‍ය පහත
- ❖ 1939 අංක 28 දින තරුණ වරද කරුවන් (පුහුණු පාසල්) පිළිබඳ ආයුෂ්‍ය පහත
- ❖ 1951 අංක 17 දින උප්පැන්න මරණ ලියාපදිංචි කිරීමේ පහත
- ❖ 1980 අංක 53, 1977 අංක 20 හා 1977 අංක 19 දින පනත් මගින් සංශෘධිත සිවිල් නඩු විධාන සංග්‍රහය
- ❖ 1955 අංක 18 හා 1997 අංක 12 දින පනත් වලින් සංශෘධිත 1907 අංක 19 දින සාමාන්‍ය විවාහ ආයුෂ්‍ය පහත සහ 1995 දින 19 පනතින් සංශෘධිත 1952 අංක 44 දින උචිරට විවාහ හා දික්කසාද පහත
- ❖ 1972 අංක 19 1978 අංක 2 හා 1999 අංක 32 දින පනත් වලින් සංශෘධිත 1889 අංක 19 දින නඩත්තු ආයුෂ්‍ය පහත
- ❖ 1939 අංක 31 දින අධ්‍යාපන ආයුෂ්‍ය පනත් සහ ඒ යටතේ පනවා ඇති අනිවාර්ය අධ්‍යාපන රෙගුලාසි
- ❖ 1848 අංක 20 දින ආගමන හා විගමන පහත හා එහි සංශෘධිතය
- ❖ 1979 අංක 4 දින බ්‍රිතාන්තම යටතේ සිදු කරන වැරදි පිළිබඳ වැරදි
- ❖ 1998 අංක 27 හා 1979 අංක 37 දින පනත් වලින් සංශෘධිත 1978 අංක 2 දින අධිකරණ සංවිධාන පහත
- ❖ 1989 අංක 17 දින පනතින් සංශෘධිත 1965 අංක 7 දින වයස පූර්ණත්ව ආයුෂ්‍ය පහත

(ලමා අංශය, මානව නිමිත්ම සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ නීතිවේදී සංවිධානය, පි. 1,2)

ඉහත සඳහන් අන පනත් බලාත්මක කිරීම මගින් ලමා අයිතිවාසිකම් තහවුරු කරමින් ලමුන් අපයෝග්‍යනයට හා අපවාර වලට පෙළඹිවීමේ අවස්ථාවන් වලක්වා ඇත. එසේම ලමයා යනු අවධානම් කාල පරිවිෂේෂයකි. ඔහුට සමාජ අත්දැකීම් අත්විදීම් අවමය. ඒ තුළ අනතුරු ආපදා සහ අපයෝග්‍යනයන්ට ගොඳුරු වීමේ අවධානම වැඩිය. ඔවුන් කුමන සාධකයක් මත අපවාර වලට පෙළඹුන ද සමාජ සාධක හේතු කොට ගෙන අපයෝග්‍යනයට ලක් වුව ද අවසාන වශයෙන් සමාජ ගත වන්නේ බිඳුනු පොරුෂයකින් යුක්ත දරුවෙකි. ඔහු නිසි වයසට පත් වූ පසු ක්‍රියා කරන්නේ කුඩා කළ ලත් අත්දැකීම් අනුසාරයෙනි. එවන් දරුවෙකුගෙන් යහපත් සමාජ වර්යාවක් අලේස්ජා කළ තොහැකිය. ඒ හේතුවෙන් ලංකාව තුළලමා අපයෝග්‍යනය හා අපවාර සම්බන්ධව මීට වඩා අවධානය යොමු කළ යුතු අතර ඒ තුළ අනාගත පරපුර මුහුණ දෙන අවාසනාවන්ත තත්ත්වය වැළකිය හැකිය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

1. අමරසේකර, දයා (2005) ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ප්‍රශ්න හා වරකාපොල, ආරිය ප්‍රකාශකයේ
2. කුමාර, ලාල් (2001) ශ්‍රී ලංකාවේ ලමා අපයෝග්‍යන PEACE ප්‍රකාශනයකි
3. කුරේ, නිරංජන් (2005) ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වන අපයෝග්‍යන, කොළඹ 08, විදුර ප්‍රකාශන
4. කුරේ, නිරංජන්(2006) ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වන්නලමා අපයෝග්‍යන ,කොළඹ 08, විදුර ප්‍රකාශන
5. කොළඹ, දයානන්ද (සංස්) (2000)ලමා අයිතින් උල්ලංසනය වීම, සිතුවම ප්‍රකාශනය
6. ගුණසේකර, උපාලි (2001)ලදුන් සහ ලමුන්, කතා ප්‍රකාශනය
7. ජසින්තා ඇත්ත්වාර (2006)ලමා වර්ධන පරිකල්පනය හා තීර්මාණයිලින්වය, කොළඹ 08, පහන් ප්‍රකාශකයේ
8. නිශ්චාංක, වන්දිමා (2004) ජනමාධා ප්‍රවන්තිවය සහ ලමා අයිතිවාසිකම්, කොළඹ 10 ,ගොඩගේ සහ සහෞදරයේ
9. රත්නපාල තන්දේසේන (2007) අපරාධ විද්‍යාවේ මූලධර්ම, වරකාපොල ආරිය ප්‍රකාශකයේ
10. රසකුත් බෙන් (1995) බාලෘපවාරය, කොළඹ 10 ඇස් ගොඩගේ සහ සහෞදරයේ
11. Adler, Freda, Mueller O.W. Gerhard Lauter S William (2013) riminiology Fourth Edition
12. Siegelo, I Larry eight edition criminology Lowell University of Mass Chusettts
13. ලෝකයේ වෙශන දරුවාගේ තත්වය (2013) යුතිසේග්, එක්සත් ජාතින්ගේ ලමා අරමුදල
14. ලමා අපයෝග්‍යනය සහ නිතිය, ලමා අංශය, මානව හිමිකම් සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ නිතිවේදී සංවිධානය